

1-ҚОСЫМША.**«Жалпы медициналық тәжірибе» мамандығы бойынша типтік интернатура оқу бағдарламасының құрылымы**

Оқуды аяқтағаннан кейін жалпы тәжірибе дәрігері біліктілігі беріледі (амбулаториялық-емханалық ұйымдар және ауылдық жерлерде, соның ішінде аудан орталықтарында, сондай-ақ қалалық типтегі елді мекендерде орналасқан ұйымдар үшін)

Тауар нөмірі	Аты пәндер (модульдер)	Саны несиелер
1	Велосипед профильдеу пәндер	66
1)	Қажетті компонент	60
	« Жалпы » модулі медициналық тәжірибе "	60
2)	Компонент Авторы таңдау	6
2	Қорытынды сертификаттау	4
	Барлығы :	7 0

Стандартты оқу бағдарламасының мазмұны

Жоқ	Диагноз қою және емдеуге жататын ең көп таралған аурулар мен жағдайлардың тізімі
1.	Амбулаториялық пневмония
2.	Бронхиалды астма
3.	Ащы бронхит , жедел респираторлық инфекциялар, жедел респираторлық вирустық инфекциялар
4.	ӨСОА
5.	ЖИА (тұрақсыз стенокардия, миокард инфарктісі, кенеттен қайтыс болу).
6.	Артериялық гипертония
7.	Созылмалы жүрек сәтсіздік
8.	Созылмалы ишемиялық жүрек ауруы (тұрақты стенокардия, үнсіз миокард ишемиясы, микроваскулярлық стенокардия).
9.	Бұзушылық ырғақ және өткізгіштік
10.	Асқазан-өңеш рефлюкс ауруы, созылмалы гастрит, ішектің ісінуінің бұзылуы
11.	Асқазан жарасы және он екі елі ішек жарасы
12.	Созылмалы холецистит
13.	Созылмалы панкреатит
14.	D вирустық гепатиттері (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу).
15.	Метаболизммен байланысты бауыр ауруы (MALD, бауыр стеатозы), алкогольдік бауыр ауруы, бауырдың уытты зақымдануы, бауыр фиброзы және циррозы (бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейінде ерте диагностикалау және емдеу)
16.	Жедел ревматикалық қызба және созылмалы ревматикалық жүрек ауруы.
17.	Ревматоидты артрит .
18.	Остеоартрит
19.	Подagra
20.	Остеопороз
21.	Қант қант диабеті
22.	Семіздік , метаболизм синдром
23.	Диффузиялық улы зоб
24.	Гипотиреоз
25.	Инфекциялар зәр шығару жолдар
26.	Созылмалы ауру бүйректер

27.	Созылмалы негізгі гломерулонефрит
28.	Тубулоинтерстициалды нефриттер
29.	Темір тапшылығы анемия
30.	B12 - жетіспейтін анемия
31.	Фолат жетіспеушілігі анемия
32.	Жедел лейкопения (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу)
33.	Созылмалы лимфоцитарлық лейкопения (ерте диагностика және амбулаториялық емдеу)
34.	Жүктілік
35.	Ерте токсикоз
36.	Жүктілік кезінде артериялық гипертония
37.	IMCI бағдарламасы: жалпы қауіп белгілері, шұғыл және басым белгілер, сондай-ақ IMCI бағдарламасын пайдаланып баланың жағдайын бағалау. 0-ден 2 айға дейінгі және 2 айдан 5 жасқа дейінгі балаларға күтім жасау.
38.	Вакцинация . Ұлттық күнтізбе вакцинациялар
39.	UPMP қосулы бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейінде
40.	Сәтсіздік тамақтану (BEN)
41.	D дәрумені жетіспейді рахит
42.	Темір тапшылығы балалардағы анемия
43.	Атопиялық дерматит (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу). Анафилактикалық ересектер мен балалардағы шок .
44.	Балалардағы жедел респираторлық вирустық инфекциялар
45.	Балалардағы жедел ларингит, көмей стенозы
46.	Балалардағы бронхит, обструктивті бронхит, бронхиолит .
47.	Амбулаториялық балалардағы пневмония .
48.	Балалардағы асқазан және он екі елі ішек жарасы, ГЭРА, ГЖ.
49.	Балалардағы өт жолдарының өт шығару функциясының бұзылуы. Холецистит.
50.	Балалардағы іш синдромы. Амбулаториялық емдеу тактикасы
51.	Созылмалы бүйрек ауруы: балалардағы нефротикалық және нефриттік синдромдар.
52.	Балалардағы зәр шығару жолдарының инфекциялары.
53.	Балалардағы қант диабеті (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу).
54.	Панариитум, паронихия, іріңді тендовагинит, пандактилит. Хирургиялық жұмсақ тіндердің инфекциялары (ерте диагностикалау және амбулаториялық емдеу)
55.	Жоғарғы және төменгі аяқ-қол сүйектерінің сынуы.
56.	Көз жарақаттары. Конъюнктивалық және мөлдір қабықтың бөгде денелері. Көздің соғылуы (ерте диагностика және амбулаториялық емдеу). Глаукома .
57.	Жұтқыншақтағы бөгде денелер. Сыртқы есту жолындағы бөгде денелер. Мұрын қуысындағы бөгде денелер (ерте диагностика және амбулаториялық емдеу).
58.	Жедел зәр шығарудың кідірісі (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу)
59.	Қызылша, қызамық, көкжөтел, дифтерия, паротит инфекциясы
60.	Менингококкты инфекция
61.	Сальмонеллез
62.	Дизентерия
63.	Стрептококкты аурулар (тонзиллит, скарлатина, респираторлар)
64.	Негізгі туберкулез
65.	Стафилодермия (фолликулит, фурункул, гидраденит) (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу)
66.	Псориаз (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу)
67.	Сифилис (бастапқы, екіншілік, үшіншілік) (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу)
68.	Гонорея (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу)
69.	Жедел цереброваскулярлық апат (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу)
70.	Созылмалы цереброваскулярлық апат (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу)

71.	Орталық жүйке жүйесінің демиелинизациялық аурулары
72.	Эпилепсия және эпилепсиялық бұзылулар синдромдар
73.	Депрессиялық бұзылулар
74.	Деменция
75.	Суицидологиядағы негізгі мәселелер , суицид қаупін бағалау (ересектер, жасөспірімдер, балалар)
76.	Психоактивті заттарды қолданумен байланысты психикалық және мінез-құлық бұзылыстары
77.	Тәуелділік тудырмайтын заттарды теріс пайдалану
78.	Органикалық, соның ішінде симптоматикалық, психикалық бұзылулар (деменция, делирий, зақымданумен, мидың дисфункциясымен немесе физикалық аурумен байланысты басқа психикалық бұзылулар)
79.	Инволюциялық ақыл-ой бұзушылықтар
80.	Соматоформ бұзылулар
81.	Психикалық артта қалушылық
82.	Балалық және жасөспірімдік кезеңдегі органикалық психикалық бұзылулар
83.	Балалардағы аутизм спектрінің бұзылыстары (АСП).
84.	Бұзушылықтар психологиялық даму
85.	Балалық және жасөспірімдік кезеңдегі мінез-құлық бұзылыстары
86.	Қатерлі ісік Өкпедегі онкосезімталдық
87.	Қатерлі ісік асқазан . Онкосезімталдық
88.	Тоқ ішек қатерлі ісігін скринингтеу
89.	Әйел жыныс мүшелерінің полиптері. Гинекологиялық қатерлі ісік. Жатыр мойны қатерлі ісігін скринингтеу.
90.	Қатерсіз сүт безі дисплазиясы. Сүт безі қатерлі ісігі. Скрининг
91.	Қауіпсіз гиперплазия қуық асты безі бездер
92.	Балалар мен ересектерде гельминтикалық инвазиялар
93.	Балалар мен ересектерде АИТВ инфекциясы
94.	Жаңа туған нәрестелердегі сепсис және менингит, алғашқы бағалау және ауруханаға жатқызуға жолдама
95.	Гипертермия және құрысу синдромы. Амбулаториялық емдеу.

Тәжірбиелік дағдылар, манипуляциялар, процедуралар

Жоқ	Операция / процедура / техника	Деңгей даму
	Жалпы тәжірибе дәрігерінің жұмысын ұйымдастыру	
1.	Бастапқы медициналық-санитарлық көмек мекемелерінің құрылымы. Бастапқы медициналық-санитарлық көмектің нормативтік-құқықтық базасы. Халыққа алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсетудің қағидаттары мен ережелері. Амбулаториялық жағдайда халықтың әртүрлі санаттарына медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Мобильді топтар (құрамы, жұмыс режимі, үйлестіру). Көп салалы топ	4
2.	Міндетті медициналық сақтандыру (МСС) және медициналық көмектің кепілдендірілген көлемі (МСКК) пакеттерімен жұмыс істеу, бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейінде электрондық тізілімдер. Қолдану . ақпараттық денсаулық сақтау саласындағы жүйелер . « Кешенді». медициналық ақпараттық жүйе "	4
3.	ең көп таралған аурулары бар науқастарды , соның ішінде ауруларды басқару бағдарламаларына (АББ) қатысатындарды динамикалық бақылау жүргізу (аурудың сатысын анықтау алгоритмі, асқынулар мен қайталанулардың алдын алу, амбулаториялық науқастарды жоспарлы емдеудің тиімділігін талдау, демеуші терапия режимін анықтай отырып, динамикалық бақылау бағдарламасын әзірлеу, қалпына келтіру емінің нәтижелерін бақылау (клиникалық хаттамаларға сәйкес). Созылмалы жұқпалы емес ауруларды басқару бағдарламасының	3.4

	ұйымдастырушылық аспектілері. Профилактикалық кеңес беру. Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейінде созылмалы жұқпалы емес аурулары бар науқастарға көмек көрсетуді ұйымдастыру.	
4.	Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейінде балалар мен ересектерге профилактикалық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Балалар мен ересектерді скринингтік тексерулер (заңнамалық база, ұйымдастыру және енгізу, мониторинг). Қалыптастыру және насихаттау . салауатты өмір салты.	4
5.	Уақытша мүгедектікті бағалауды ұйымдастыру және жүргізу. Тұрақты мүгедектікті бағалауды ұйымдастыру. Пациенттерді медициналық-әлеуметтік сараптамаға (МӘС) тіркеу және жолдау ережелері	3.4
	Бастапқы медициналық-санитарлық көмек ұйымдарында бухгалтерлік есеп және есеп беру құжаттамасын жүргізу	
6.	Ауру демалысы нысандарын толтыру, уақытша еңбекке жарамсыздықты растайтын құжаттар, вакцинация жазбаларын толтыру, тестілеуге жолдама беру, стационарлық емдеуге, курорттық емдеуге жолдама беру және т.б. KMIS арқылы ауруханаға жатқызуға жолдамалар жасау, KDU-ға жолдамалар беру, дәрі-дәрмектерге рецепттер беру	4
	Жалпы тәжірибе дәрігерлерінің клиникалық тәжірибесіндегі дәлелді медицина	
7.	Жалпы тәжірибедегі медициналық (клиникалық) аудитті ұйымдастыру, жүргізу және бағалау негіздері	1
8.	Дәлелді медицина қағидаттарына негізделген клиникалық тәжірибелік нұсқаулықтарды (КТН) әзірлеу процесі	1
9.	Пациенттің клиникалық мәселесін сұрақта тұжырымдау, тиісті дерекқорлардан дәлелді ақпаратты іздеу Талдау қолданылуы алынған сіздің деректеріңіз тәжірибе	3
	Бастапқы медициналық-санитарлық көмек көрсету мекемелерінде медициналық көмек көрсету принциптері	
10.	Жүкті әйелдерді, жасөспірімдерді, балаларды және егде жастағы науқастарды олардың ерекшеліктерін ескере отырып басқару	3.4
11.	Жүкті әйелдерді босануға дейінгі күтім, физиологиялық жүктілікті басқару, босануға психоәлеуметтік дайындық, ДДСҰ ұсыныстарына сәйкес емшек сүтімен емізуге дайындық, отбасын жоспарлау мәселелері, контрацепция, бедеулік, сүт безі қатерлі ісігінің алдын алу, этика, психология, отбасылық өмірдің медициналық-генетикалық және медициналық-жыныстық аспектілері бойынша кеңестер, контрацепция	3.4
12.	(емшек сүтімен тамақтандыру, қосымша тамақтандыру), психоәлеуметтік даму, шынықтыру, балаларды мектепке дейінгі мекемелерге, мектепке дайындау және кәсіби бағдар беру мәселелері бойынша консультациялар	4
13.	Профилактикалық клиникалар мен денсаулық сақтау мектептерінде пациенттерді оқыту. Мектеп босануға дайындық жүкті әйелдер мен мүшелер отбасылар	3.4
14.	Созылмалы аурулары бар адамдарды мобильді құрылғылар арқылы қашықтықтан биомониторинг (телефон арқылы кеңес беру)	3.4
15.	Тыныс алу, қан айналымы, асқазан-ішек, зәр шығару, қан түзу және эндокриндік жүйелердің зақымдану синдромдары бар амбулаториялық жағдайда ересектер мен балаларды рационалды дифференциалды диагностикалау, басқару тактикасы және динамикалық бақылау алгоритмі	4
16.	Мектепке дейінгі білім беру мекемелеріндегі балалардың/орта жалпы білім беру мекемелерінің оқушыларының және жүктілікке тіркелген әйелдердің ауыз қуысын профилактикалық тексеру	3.4
	Ауруханаға дейінгі кезеңде жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	
17.	Трахеотомия , трахеостомия ,	1.2
18.	Электрокардиографиялық тексеру (12 зерттеу), транскриптпен , асқазанды шаюмен, саусақпен тік ішек тексеруімен, саусақпен қуық асты безін тексерумен, қуық катетеризациясымен	3.4
	Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейіндегі ішкі аурулар	

19.	Барлық жас топтарында ішкі ағзалардың ең көп таралған ауруларын диагностикалау, емдеу және алдын алу, шұғыл жағдайларды ерте диагностикалау және дәлелді медицинаға негізделген көмек көрсету	3
Жөтел		
20.	Бронх демікпесі, бронхиолит, тонзиллит, аденоидит, көкжөтел	3
21.	Тыныс алу жүйесінің ісіктері, гастроэзофагеальды рефлюкс ауруы, пневмония, созылмалы обструктивті өкпе ауруы, өкпе абсцесі, бронхоэктазия, туберкулез, жүрек жеткіліксіздігі (клиникалық хаттамаларға сәйкес диагностикалау және емдеу)	3.4
22.	Пароксизмальды жөтел кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл көмек көрсету	3.4
Артериялық гипертония		
23.	Эссенциалды артериялық гипертензия (клиникалық хаттамаларға сәйкес диагностикалау және емдеу)	4
24.	Аденокарцинома бүйрек үсті безі, феохромоцитома	2.3
25.	Реноваскулярлық гипертензия, глюкокортикоидтардың гиперсекрециясы (Иценко-Кушинг синдромы, Кушингоид синдромы), кортикостероидты препараттарды, контрацептивтерді қабылдау, бүйрек артерияларының атеросклерозы, поликистозды және басқа туа біткен бүйрек аномалиялары, қалқанша безі гормондарының гиперсекрециясы	2.3
Кеудедегі ауырсыну		
26.	Митральды қақпақшаның пролапсы, құрғақ плеврит	2
27.	Миокардит және кардиомиопатия, ревматикалық кардит, климактериялық кардиомиопатия, рефлюкс эзофagitі, асқазан жарасы, холецистит, панкреатит, жарылған аорта аневризмасы (клиникалық хаттамаларға сәйкес диагностика және емдеу)	3
28.	Миокард инфарктісі, нейроциркуляторлық дистония, кеуде омыртқасының остеохондрозы, герпес зостері, пневмоторакс, диссекциялық аорта аневризмасы, стенокардия, өкпе артериясының эмболиясы (клиникалық хаттамаларға сәйкес диагностика және емдеу)	3.4
29.	Кеудедегі ауырсыну кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл көмек көрсету	3.4
Созылмалы жүрек сәтсіздік		
30.	Тоқырау кардиомиопатия	1
31.	Өкпе қақпақшасының жеткіліксіздігі, жүрекше пердесінің ақауы, митральды жеткіліксіздік, митральды стеноз, қолқа стенозы, өкпе артериясының стенозы, үш жармалы қақпақшаның жеткіліксіздігі, үш жармалы қақпақшаның стенозы, қолқа жеткіліксіздігі, миокардит (клиникалық хаттамаларға сәйкес диагностика және емдеу)	3
32.	Инфаркттан кейінгі кардиосклероз, созылмалы өкпе жүрек ауруы	3.4
33.	Жедел жүрек жеткіліксіздігінің ауруханаға дейінгі кезеңінде шұғыл және шұғыл көмек көрсету	3.4
Арттыру лимфалық түйіндер		
34.	ЖИТС, мерез (клиникалық хаттамаларға сәйкес ерте диагностика)	2
35.	Жүйелі қызыл жегі (клиникалық хаттамаларға сәйкес ерте диагностика)	3
36.	Туберкулезді лимфаденит, саркоидоз, созылмалы лимфоцитарлық лейкомия, Т-лимфоциттік лейкомия, жедел лимфобласттық лейкомия, жедел миелоидты лейкомия, қатерлі ісіктердің лимфа түйіндеріне метастазалануы (клиникалық хаттамаларға сәйкес ерте диагностика)	2.3
Ісіну		
37.	Жүрек жеткіліксіздігі, өкпе жүрек жеткіліксіздігі, нефротикалық синдром, бүйрек жеткіліксіздігі, диабеттік нефропатия, Квинке ісінуі (клиникалық хаттамаларға сәйкес диагностика және емдеу)	3.4

	Асцит	
38.	Туберкулез перитонит	1.2
39.	Бауыр ісіктері, қатерлі ісік метастаздары, бауыр циррозы, нефротикалық синдром, жүрек жеткіліксіздігі	3.4
	Аритмиялар	
40.	Вольф-Паркинсон-Уайт синдромы, жүрекше-қарынша өткізгіштігінің кідірісі (клиникалық хаттамаларға сәйкес диагностикалау және емдеу)	1
41.	Жүрекше экстрасистолия, суправентрикулярлық тахикардия (клиникалық хаттамаларға сәйкес диагностика және емдеу)	3
42.	Жүрекшелердің дірілдеу және фибрилляциясы, синус аритмиясы, қарыншалық экстрасистолия (клиникалық хаттамаларға сәйкес диагностика және емдеу)	3.4
43.	Өмірге қауіп төндіретін аритмиялар кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл көмек көрсету	3.4
	Жүрек шуылдары	
44.	Ашық артериалды түтікпен, артериовенозды аневризмамен систолалық шуыл	2.3
45.	Аорта атеросклерозы, митральды қақпақша жеткіліксіздігі, үш жармалы қақпақша жеткіліксіздігі, аорта стенозы, митральды стеноз, өкпе артериясының стенозы	3.4
	Қысқа мерзімді шығын сана	
46.	Қозғалмалы ісіктермен ірі көктамырлардың қысылуы, қан ағымының механикалық бітелуі, ұсақ ұстамалар, ми шайқалуы, истерия, аорта аневризмасын бөлшектеу	2.3
47.	Қысқа мерзімді есінен тану жағдайында ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл көмек көрсету	2.3
	Өкпе гипертония	
48.	Негізгі өкпе гипертония	2.3
49.	Өкпе артериясының ұсақ тармақтарының эмболиясы, екіншілік өкпе гипертониясы	2.3
50.	Өкпе эмболиясы кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл көмек көрсету	2.3
	Безгек түсініксіз генезис	
51.	Диафрагма астылық бауыр асты абсцесі абсцесс	2
52.	Ісік генезді қызба (бүйрек ісіктері, бауыр ісіктері, лимфогранулематоз , лимфосаркома және т.б.), паранефрит, жүйелі қызыл жегі, түйін периартериит, іш сүзегі, Крон ауруы	3
53.	Менингококкты сепсис, безгек, холангит және бауыр абсцесі, ірінді бронхоэктазия , туберкулез, бруцеллез, пиелонефрит, жедел ревматикалық қызба, ревматоидты артрит, қан және қан тұзу мүшелерінің аурулары, тиреотоксикоз, созылмалы гепатит және бауыр циррозы, дәрілік қызба, сепсис, балалар инфекциялары (клиникалық хаттамаларға сәйкес диагностикалау және емдеу)	2.3
	Анемия	
54.	Гемоглобинопатиялар , диетадағы ақуыздың жетіспеушілігі немесе асқазан-ішек жолы арқылы ақуыздың жоғалуының жоғарылауы	1.2
55.	B12 дәрумені мен фолий қышқылының жетіспеушілігі немесе метаболикалық бұзылыс, транскобаламин тапшылығы II , тұқым қуалайтын гемолитикалық анемия, апластикалық және гипопластикалық анемия, жүре пайда болған гемолитикалық анемия, тұқым қуалайтын гемолитикалық анемия (клиникалық хаттамаларға сәйкес диагностика және емдеу)	3
56.	Жедел және созылмалы темір тапшылығы анемиясы (клиникалық хаттамаларға сәйкес диагностика және емдеу)	3.4
	Іштің ауырсынуы	
57.	Хирургиялық, терапиялық, гинекологиялық, урологиялық бақылауды немесе емдеуді қажет ететін ең көп таралған аурулардың дифференциалды диагностикасы	3
	Сарғаю	

58.	Ферменттік бұзылулар (глюкоза-6- фосфатдегидрогеназа , пируваткиназа , глутатионредуктаза тапшылығы және т.б.), гемоглобинопатиялар , мембранопатия , орақ жасушалы анемия, талассемия, микросфероцитоз және т.б. (овалцитоз , акантоцитоз , стоматоцитоз), пароксизмальды түнгі гемогلوبинурия, конституционалды сарғаю (Дубин -Джонсон синдромы, Ротор синдромы), Гилберт синдромы , Криглер - Наяр синдромы , Люси -Дрисколл синдромы және басқа гемолитикалық емес сарғаю, бауыр артериясының аневризмасы, лимфогрануломатоз және т.б.	1
59.	Сары қызба, бактериялық гепатит (лептоспироз, иерсиниоз), протозойлық гепатит (токсоплазмоз, описторхоз , фасциолаз), он екі елі ішектің ісіктері және дивертикулалары	1.2
60.	Иммундық гемолитикалық анемия, тұқым қуалайтын (туа біткен) гемолитикалық анемия, химиялық зақымдану, гемолитикалық улармен, қорғасынмен, ауыр металдармен, органикалық қышқылдармен, паразиттермен - безгекпен және т.б.), бауыр эхинококкозы, өт жолдарының ісіктері және бітелуі (клиникалық хаттамаларға сәйкес диагностика және емдеу)	2.3
61.	Вирустық гепатит А, В, С, D, Е, инфекциялық моноклеоз, уытты, дәрілік, алкогольдік гепатит, бауырышілік холестаз және бауырдың біріншілік билиарлық циррозы, бауырдың біріншілік қатерлі ісігі, жүкті әйелдердің сарғаюы, ұйқы безі басының ұлғаюы (қатерлі ісік, панкреатит), холелитиаз (клиникалық хаттамаларға сәйкес диагностика және емдеу)	2.3
Эндокриндік синдромдар		
62.	Гипогонадизм , ерте жыныстық жетілу синдромы, соматогенді ергежейлілік, акромегалия, пюрегландулярлық жетіспеушілік, АДН гиперсекреция синдромы, біріншілік гиперальдостеронизм , Педжет ауруы , біріншілік гиперпаратиреоз , гиперкальциемия, гипокальциемия және т.б.	1.2
63.	Қалқанша безінің қатерлі ісігі, қант диабеті инсипидус, Иценко-Кушинг ауруы, акромегалия, гиперпролактинемия , гипопитуитаризм , гипофиз ісіктері, бүйрек үсті безінің жеткіліксіздігі, феохромоцитомы (клиникалық хаттамаларға сәйкес ерте диагностика)	2.3
64.	Қант диабеті, семіздік, диффузды уытты зоб, гипотиреоз, эндемиялық зоб, тиреоидит, остеопороз, Кушинг синдромы, аменорея, гирсутизм, ерте жыныстық жетілу, ерлердің гипогонадизмі , бедеулік, менопауза (клиникалық хаттамаларға сәйкес диагностика және емдеу)	2.3
65.	Нефропатияны, ретинопатияны, диабеттік табанды ерте диагностикалау және алдын алу, науқастарды медициналық оңалту, инсулин дозасын есептеу	2.3
66.	Диабет мектебінде пациенттерге тамақтану ережелері, гликемияны анықтау, инсулинді қолдану және оны енгізу әдістері туралы оқыту	3
67.	Диабеттік кома кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл көмек көрсету: кетоацидоздық , гиперосмолярлық , сүт қышқылды , гипогликемиялық , тиреотоксикалық криз, бүйрек үсті безінің кризі, жедел бүйрек үсті безінің жеткіліксіздігі	1.2
68.	Қалқанша безін пальпациялау, дене салмағының индексін есептеу	4
69.	Төменгі аяқтың диабеттік нейрпатиясын диагностикалау	3.4
Диарея		
70.	Ішектің қабыну ауруларымен байланысты диарея, ісік аурулары, ферментопатиялар, іш қуысына жасалған операциядан кейінгі диарея, эндокриндік аурулармен байланысты диарея, тамырлы ішек ауруларымен байланысты диарея	2.3
71.	Функционалды диарея, жұқпалы диарея, дәрілік диарея, экзокринді ұйқы безінің жеткіліксіздігінен туындаған диарея	3.4
Іш қату		
72.	Орталық жүйке жүйесінің аурулары, перифериялық жүйке жүйесінің аурулары, эндокриндік жүйенің аурулары (клиникалық хаттамаларға сәйкес диагностикалау және емдеу)	2

73.	Тоқ ішек аурулары, зат алмасу бұзылыстары, тік ішек аурулары, әдеттегі іш қату, жүкті әйелдердегі іш қату, дәрілік заттардан туындаған іш қату	2.3
	Ішкі аурулар клиникасында жиі кездесетін патологияларды зерттеудің зертханалық және аспаптық әдістері	
74.	Гемодинамикалық параметрлер (жүрек индексі, сол жақ қарыншаның лақтыру фракциясы)	2
75.	Бронходилататор көрініз	3
76.	Кеуде қуысын визуалды тексеру деректерін интерпретациялау, өкпе функциясын тексеру деректерін орындау және интерпретациялау – спирометрия , шындық ағынды өлшеу , өкпе патологиясы бар науқастардағы зертханалық нәтижелер (гемограмма, биохимиялық талдау), қақырықты және риноцитограмма нәтижелерін интерпретациялау , плевра эффузиясы. Автоматтандырылған құрылғыларда функционалдық тесттермен спирометрия (фармакологиялық, физикалық белсенділік). Автоматтандырылған құрылғыларда жазылған кездегі спирометрия.	3.4
77.	демікпе мен ӨСОА кезінде өлшенген дозалы ингаляторларды, спейсерлерді және небулайзерлерді қолдану , шындық ағынды өлшеу әдістері және FEV1 мониторингі бойынша оқыту	4
78.	Миокард пен эндокардтың қабыну ауруларындағы жедел фазалық параметрлерді интерпретациялау , жалпы және биохимиялық қан анализінің деректерін интерпретациялау: гиперферментемия , гиперлипидемия, гипергликемия, инсулинге төзімділік, электролиттік теңгерімсіздік, гиперлиппротеинемия түрлерін анықтау , көмірсуларға төзімсіздік бұзылыстары, натрийуретикалық пептид деңгейінің жоғарылауы, D - димерді анықтау , инфекциялық эндокардит, миокард инфарктісі кезіндегі иммунологиялық қан анализінің нәтижелерін интерпретациялау, жүректің ишемиялық ауруында, жүрек ақауларына операция жасалған науқастарда, ПКИ және КАБГ-дан кейін, өкпе эмболиясында гемостаз жүйесінің бұзылыстарын (АВР, АРТТ, плазмалық фибриноген, РТИ, антитромбин III , тромбоциттердің адгезиясы және агрегациясы, тромбин уақыты, халықаралық қалыпқа келтірілген қатынас) интерпретациялау.	3.4
79.	Бейнелеу әдістерінен алынған деректерді интерпретациялау (коронарлық ангиография, эхокардиография , электрокардиограмманы холтерлік бақылау (24 сағат), қан қысымын 24 сағат бойы бақылау (24 сағат), миокард сцинтиграфиясы, негізгі және шеткі тамырлардың ультрадыбыстық зерттеуі, МРТ, КТ, іш қуысы мүшелерінің ультрадыбыстық зерттеуі)	3.4
80.	Жүрек ауруларының ЭКГ диагностикасын жүргізу	4
81.	6 минуттық жаяу жүру сынағын өткізу	4
82.	Асқазан-ішек жолдарын визуалды тексеру нәтижелерін интерпретациялау: қос контрастты гастроскопия, ирригоскопия , контрастты холецистография, ретроградты холангиопанкреатография , эзофагогастроуденоскопия , колоноскопия, ректоскопия , ультрадыбыстық зерттеу, құрсақ қуысы мүшелерінің КТ, МРТ нәтижелерін интерпретациялау , вирустық гепатит маркерлерін анықтауға арналған ферменттік иммуносорбенттік талдау, гепатит вирустарын анықтауға арналған полимеразды тізбекті реакция, асқазанның, он екі елі ішектің, аш және тоқ ішектердің, өт жолдарының функционалдық зерттеу деректерін интерпретациялау, копрология нәтижелері , нәжісті бактериологиялық зерттеу	3.4
83.	Жедел фазалық қабыну өзгерістерінің зертханалық маркерлерін интерпретациялау (қанның жалпы талдауы, CRP және т.б. бойынша), иммунологиялық зерттеу деректерін (аутоиммунды патологияның биомаркерлері) - аутоантиденелер (ANA, анти-ДНК, а- SCL , ANCA, а-RNP, RF, АСРА, а-CL және т.б.), комплемент жүйесін, криоглобулиндерді , МРТ, КТ интерпретациясын, ультрадыбыстық томографияны, сцинтиграфияны, артроскопияны, буындар мен омыртқаны рентгендік зерттеуді, синовиальды сұйықтықты зерттеу деректерін интерпретациялау	3.4
84.	Көмірсу алмасуын зерттеу деректерін түсіндіру: гликемиялық профиль, глюкозуриялық профиль, гликозилденген гемоглобин, С-пептид, иммунореактивті	3.4

	инсулин, гормоналды статусты тексеру деректері (қалқанша безінің гормондары, бүйрек үсті безінің гормондары, жыныстық гормондар, гипофиздің тропикалық гормондары), эндокриндік жүйенің негізгі синдромдарының зертханалық маркерлері (биохимиялық, ферменттік иммуноанализ), қалқанша безінің, бүйрек үсті безінің, ұйқы безінің және жыныс бездерінің ультрадыбыстық деректерін интерпретациялау, эндокриндік жүйе мүшелерінің визуализация әдістерінен (рентген, МРТ, КТ) алынған деректерді интерпретациялау	
85.	Зәр анализінің деректерін, бүйрек функциясын зерттеу деректерін, бүйрек жеткіліксіздігінің зертханалық маркерлерін (биохимиялық, электролиттер, гормондар), бүйрек ауруларының негізгі синдромдарын (нефротикалық, нефриттік және т.б.) интерпретациялау, бүйректің иммунологиялық зерттеу деректерін - иммуноглобулиндерді, иммундық кешендер, аутоантиденелер, комплемент жүйесін интерпретациялау, бейнелеу деректерін интерпретациялау (ультрадыбыстық, рентген, МРТ, КТ, ангиография, бүйрек тамырларының доплерлік ультрадыбыстық зерттеуі).	3.4
86.	Жалпы қан анализін, гемограмманы, биохимиялық қан анализін, соның ішінде экспресс әдістерін (сарысудағы темір деңгейі, ферритин деңгейі, қан сарысуының жалпы темір байланыстыру қабілеті, коагуляция және антикоагуляция жүйелерінің негізгі көрсеткіштері) түсіндіру	4
87.	Экспресс-тест нәтижелерін түсіндіру: Жалпы зәр анализі / зәр параметрлерін (рН , лейкоциттер, эритроциттер, уробилиноген , нитриттер, ақуыз) экспресс-әдіспен анықтау, қандағы гемоглобинді анықтау / қандағы гемоглобинді, қан сарысуындағы жалпы холестеринді, қан сарысуындағы глюкозаны экспресс-әдіспен анықтау, зәрдегі адам хорионикалық гонадотропинін (hCG) экспресс-әдіспен анықтау (жүктілік тесті), қан сарысуындағы С гепатиті вирусына жалпы антиденелер, қан сарысуындағы HBsAg , қандағы лейкоциттер, қан сарысуындағы созылмалы жүрек жеткіліксіздігінің pro - BNP (натриуретикалық пептидтер) диагностикасы	3.4
88.	Летунов функционалдық сынағын, Штанге және Генчи сынағын және ортостатикалық сынағын жүргізу және бағалау көрсеткіштері, әдістемесі	4
	Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейіндегі хирургиялық аурулар	
89.	Жедел хирургиялық патология кезінде ерте диагностикалау және алғашқы көмек: жедел аппендицит, жедел ішек өтімсіздігі, асқынған асқазан жарасы (қан кету, тесілу, ену, қатерлі ісік, пилорикалық стеноз), жұмсақ тіндердің іріңді процестері, бүйрек коликасы, жедел зәрдің іркілуі (клиникалық хаттамаларға сәйкес диагностикалау және емдеу)	2.3
90.	Панаритиумдардың ашылуы, паронихия, фурункулдардың ашылуы, гидраденит, тері және тері асты абсцестері	2.3
91.	Отоскопияны жүргізу және түсіндіру . Жұтқыншақтан, сыртқы есту жолынан және мұрын қуысынан бөгде денелерді диагностикалау және алып тастау.	2.3
92.	Көзішілік қысымды өлшеу, көз түбін тексеру және түсіндіру. Офтальмоскопия . Көз жарақаты мен жедел глаукома кезінде ерте диагностика және алғашқы көмек.	2.3
93.	цисталгия , крипторхизмді ерте диагностикалау	2.3
94.	Сүйек сынықтары, жарақаттық остеомиелит, шығып кетулер, иықтың әдеттегі шығып кетуі, жалпақ табандық, бұлшықетті тортиколлис, туа біткен маймақ табандық, туа біткен жамбас шығып кетуі және омыртқаның қисаюы кезінде ерте диагностика және алғашқы көмек	2.3
95.	Тамыр аурулары (жедел флеботромбоз және тромбофлебит, артериялық эмболия), геморрой, анальды жарықтар, бурсит, тендовагинит; көгерулер, жаралар, жануарлардың шағуы, үсік шалу, күйіктер кезінде ерте диагностика және алғашқы көмек көрсету	2.3
96.	Төменгі жақтың, иық сүйегінің басының шығуын азайту, түтікшелі сүйектердің, бұғана сүйегінің, омыртқаның сынуы кезінде тасымалдау иммобилизациясын жасау. Қабаттасу бинттер Дезо , таңу шиналар Крамер)	2.3
97.	Ашық пневмоторакс кезінде ауа өткізбейтін таңғыш салу, керілген пневмоторакс	2.3

	кезінде плевра пункциясын жасау, мұрыннан қан кетуді тоқтату (алдыңғы мұрын тампонадасы)	
98.	Хирургиялық жарадан тігістерді алу, күйік беттерін, инфекцияланған жараларды емдеу, жұмсақ таңғыштарды қолдану	2.3
99.	К атеризациясы зәр шығару көпіршік	3.4
100.	Мұрын қуысындағы бөгде денені жармай алып тастау	3.4
101.	Гидрадениттің ашылуы, іріңді каллус, фурункул, каллус.	3.4
102.	Дерілік заттар мен қан алмастырғыштарды тамшылатып және ағынды түрде құю	3.4
	Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейіндегі акушерлік және гинекология	
103.	Жүктіліктің патологиялық ағымын анықтау, экстрагенитальды патология фонындағы жүктілік, түсік тастаудың негізгі себептері және олардың алдын алу, босанғаннан кейінгі қабыну аурулары, жыныстық жолмен берілетін инфекциялар	2.3
104.	Анықтау бұзушылықтар етеккір функциялар	3.4
105.	Сыртқы акушерлік тексеру, бимануальды қынаптық тексеру, тік ішек арқылы тексеру, қынаптық гинекологиялық айнаны енгізу, жатыр мойны каналынан жағындыларды тексеру және алу, жүктілікті диагностикалау, жатырішілік контрацептивтерді енгізу	2.3
106.	Физиологиялық босануды басқару, босанғаннан кейінгі кезеңді бағалау	2.3
107.	Акушерлік және гинекологияда ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл медициналық көмек көрсету	2.3
	Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейіндегі балалар аурулары	
108.	Толық мерзімді және шала туған нәрестелердің патологиясы, ДДСҰ ұсыныстарына сәйкес жаңа туған нәрестелердің ауруларын емдеу	3
109.	ДДСҰ бағдарламаларына сәйкес нейропсихикалық және физикалық дамуды бағалау, күтімді ұйымдастыру, дені сау және ауру жас балаларды рационалды тамақтандыру, әртүрлі жастағы балаларды динамикалық бақылау, иммунопрофилактика, вакцинация кестесі	3
110.	Иммунопрофилактика мәселелері бойынша кеңес беру және иммундаудан кейінгі жағымсыз әсерлерді бақылау	4
111.	Жаңа туған нәрестені алғашқы емдеу, қажет болған жағдайда жаңа туған нәрестелерді алғашқы реанимациялауды қамтамасыз ету	4
112.	Синдромдық тәсілге негізделген балалық шақтың ең көп таралған ауруларын диагностикалау, емдеу және алдын алу: темір тапшылығы анемиясы, жедел респираторлық вирустық инфекциялар, пневмония, туа біткен жүрек ақаулары, зәр шығару жолдарының инфекциялары, гастродуоденит, жедел ревматикалық қызба, жатырішілік инфекция	3.4
113.	Балалық шақтағы ауруларды кешенді басқару (БЖЖЖ) қағидаттарына сәйкес әр түрлі жастағы балаларда шұғыл жағдайларда ерте диагностикалау және алғашқы медициналық көмек көрсету және үйге барудың әмбебап прогрессивті моделі (ҮППМ) қағидатына сәйкес жас балаларды қамқорлыққа алу.	3.4
114.	Педиатрияда ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл медициналық көмек көрсету	3.4
	Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейінде психиатрия және нашақорлықты емдеу	
115.	Клиникалық хаттамаларға сәйкес депрессияны, шизофренияны, невроздарды, неврастенияны, әртүрлі соматикалық аурулармен байланысты психоздарды, психопатияны, сексопатологиялық бұзылуларды, алкоголизмді, нашақорлықты, заттарды теріс пайдалануды, геронтологиялық аспектілермен байланысты психикалық бұзылуларды ерте диагностикалау және емдеу	1.2
116.	оңалту, қайта бейімделу, тексеру	1.2
117.	Психиатриялық және нашақорлық бойынша шұғыл көмекті уақтылы анықтау және көрсету, осы науқастарды тиісті мамандарға жолдау	1.2

	Неврология қосулы бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейінде	
118.	Генетикалық тұрғыдан анықталған негізгі неврологиялық ауруларды, жүйке жүйесінің кәсіби ауруларын (діріл ауруы), миофасциялық синдромдарды ерте диагностикалау	1.2
119.	Жедел цереброваскулярлық апаттарда, ми мен оның мембраналарының қабыну ауруларында және ми жарақаттарында ерте диагностика және алғашқы көмек көрсету	2.3
120.	Дисциркуляторлық энцефалопатия, перифериялық жүйке жүйесінің аурулары, перифериялық жүйке жүйесінің омыртқалы аурулары (клиникалық хаттамаларға сәйкес диагностикалау және емдеу)	2.3
121.	Жедел неврологиялық көмекті уақтылы анықтау және көрсету, осы науқастарды тиісті мамандарға жолдау	2.3
122.	Қозғалыс қасиеттерін тексеру (қалып, бұлшықет тонусы, контрактура, бұлшықет атрофиясы), сіңір рефлекстерін тексеру, сезімталдықты анықтау, қимылдардың үйлестіруін бағалау	2.3
	Фтизиатрия қосулы бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейінде	
123.	Туберкулездің өкпеден тыс түрлерінің негізгі клиникалық белгілерін анықтау	2.3
124.	Туберкулезге қарсы эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыру	2.3
125.	иммунопрофилактикасы және химиопрофилактикасы . Туберкулез және АИТВ инфекциясы. Туберкулез және қант диабеті. Туберкулез және нашақорлық, туберкулез және алкоголизм. Туберкулез , жүктілік және ана болу.	1.2
126.	Туберкулезге күдік туындаған жағдайда тексеру алгоритмі, тыныс алу мүшелерінің туберкулезін диагностикалау, контингенттерді диспансерлік бақылау, амбулаториялық жағдайда туберкулезге қарсы химиопрофилактика және бақыланатын химиотерапияны енгізу	2.3
127.	Тағайындалған халық арасында денсаулық сақтау саласындағы ағарту жұмыстарын жүргізу	3.4
	Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейіндегі жұқпалы аурулар	
128.	Ұйымдастыру жұқпалы Қазақстан Республикасының қызметтері	1.2
129.	Карантиндік және аса қауіпті инфекциялар, геморрагиялық қызба, кене энцефалиті кезінде жалпы тәжірибе дәрігерлері жүргізетін шаралар	2.3
130.	Клиникалық хаттамаларға сәйкес жұқпалы ауруларды диагностикалау және емдеу : бруцеллез, жедел ішек инфекциялары, АИТВ инфекциясы, іш сүзегі және паратиф аурулары, вирустық гепатит, ботулизм, тамшылы инфекциялар, безгек, токсоплазмоз, тілме, оба, тырысқақ, гельминтикалық және паразиттік инфекциялар, балалар инфекциялары - ауа-тамшылы, экзантема, менингококк инфекциясы	2.3
131.	ДДСҰ балалық шақ ауруларын (БЖАЖ) және жедел респираторлық инфекцияларды (ЖРИ) біріктірілген басқару	3
132.	Санитарлық-эпидемиологиялық қадағалау өкілдерімен бірлесіп, инфекция ошағында эпидемияға қарсы және санитарлық-профилактикалық іс-шаралар жүргізу	3.4
	Онкология қосулы бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейінде	
133.	Ұйымдастыру онкологиялық Қазақстан Республикасының қызметтері	2
134.	Клиникалық хаттамаларға сәйкес диагностикалау, емдеу және фондық обыралды (облигативті және факультативті обыр) және ісік процестерінің алдын алу	2.3
135.	Қатерлі ісікпен ауыратын науқастарды хирургиялық араласудан, химиотерапиядан және сәулелік терапиядан кейін оңалту, өлім алдындағы науқастарға паллиативті және симптоматикалық көмек (қатерлі ісік кезіндегі ауырсыну және ауырсынуды басу, депрессиялық синдром және оны емдеу әдістері). Жетілдірілген паллиативті көмек (өмірдің соңында күтім жасау), жаман жаңалықтарды жеткізу әдістері, кешенді гериатриялық бағалау және туыстарын мейірбикелік күтім бойынша оқыту.	3.4

136.	Онкологиялық жазбалар. Қатерлі ісікпен ауыратын науқастардың клиникалық топтары. Қатерлі ісіктердің сатылары (I - IV) және TNM жүйесі бойынша клиникалық жіктелуі . Принципітері . онкологиядағы медициналық тексерулер	3.4
	Клиникалық фармакология	
137.	Дәрілік заттарды рационалды тағайындау, әсіресе рационалды антибиотикалық терапия. Дәрілік заттарды таңдау кезінде дәлелді медицина принциптерін сақтау, сондай-ақ тегін рецепттер беру және емдеу тиімділігін бақылау ережелері. ALO. Өртүрлі аурулары бар науқастарды күту бойынша еуропалық және американдық нұсқауларды, медициналық көмекке қатысты ДДСҰ ұсыныстарын және дәрілік заттардың қазіргі жеткізілімін талдау.	3.4
	Айналдыру шұғыл мемлекеттер :	
138.	Ересектер мен балалардағы анафилактикалық шок	2.3
139.	Клиникалық өлім	2.3
140.	Ересектер мен балалардағы бронхообструктивті синдром	2.3
141.	TELA	2.3
142.	Гипертониялық дағдарыс күрделі (инсульт)	2.3
143.	Ісіну өкпе	2.3
144.	Ащы коронарлық синдром	2.3
145.	Кардиогендік шок	2.3
146.	Гипогликемиялық кома	2.3
147.	Ащы асқазан-ішек жолдары қан кету	2.3
148.	Ересектер мен балалардағы жедел іш	2.3
149.	Преэклампсия / эклампсия	2.3
150.	Жарақаттар	2.3
151.	Ащы психомоторлық қозу	2.3
152.	Суицидтік тәуекел / мінез-құлық	2.3

Ескерту : * **Тәжірибелік дағдыларды, манипуляцияларды, процедураларды меңгеру деңгейлері**

Деңгей даму	Сипаттама
1	Дағдының/процедураның қалай орындалатынын біледі және түсінеді
2	Модельдеу орталығының техникалық бөлімінде мұғалімнің басшылығымен дағдыны (процедураны) орындайды
3	Денсаулық сақтау ұйымында мұғалімнің/тәлімгердің тікелей басшылығымен дағдыны (процедураны) орындайды
4	Денсаулық сақтау ұйымында мұғалімнің/тәлімгердің жанама бақылауымен дағдыны (рәсімді) орындайды